

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

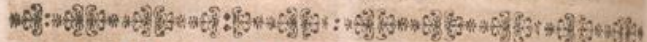
De 9 beneficiis Religiosorum, à S.Bernardo relatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

TERNÆ EXHORTATIONES

De Beneficiis seu Fructibus Statûs Religiosi à S. Bernardo re-
tis sermone de quærente bonas margaritas.

In religione homo vivit purius, cadit varius, surgit velocius. Quæ vacillantibus in vocatione, fulevum & frenum; in eadem verò stabilibus, gratitudinis, estimationis & observantia Regularis esse valent calcar & incitamentum.

EXHORTATIO I

De quatuor primis beneficiis Statûs Religiosi,
EX S. BERNARDO

*Religiosus vivit purius, cadit varius, surgit velocius, incedit
cautius:*

Tanquam motivis, gratitudinis, estimationis, & obler-
vantia Regularis.

T H E M A.

In omnibus gratias agite. 1. Thessal. 5.18.

Maius necessarium est illi, quem misera-
ratio divina è sæcu-
lo nequam eduxit;
ut magnitudinem
gratia, quam obti-
nuit, agnoscat, &
frequenter de ea Benefactori gratias
referat. Cùm eduxisset Dominus Fi-
lios Israel de Ægypto; ubi gravissimo
servitutis iugo premebantur; voluit
eos tantum beneficium jugi conserva-
re memoriâ, dicens eis: *Memento*
diei huius, quâ egressi estis de Ægypto.
Exodic. 3. crebròque illis benefici-
huius memoriam refricabat. Non mi-
nus sanè, sed longè majus beneficium
est, eductio de sæculo maligno, in quo
graviter premebamur, vitiorum servi-
tuti misera subiecti: *Mulus enim, in*
Dominorum servus est, quæ vitiorum
ut ait S. Augustinus L. 4. de Civit.
quàm eductio corporalis de Ægypto.
Ut igitur tantum beneficium clariss
agnoscamus, plurius estimemus, ferven-
tius gratias agamus, & reipsâ grati-
tudinem.

tudinem, regulari observantiâ demon-
stramus; novena illa beneficia, quæ
nobis in Statu Religioso. Divina Bo-
nitas concedit, & S. Bernardus recen-
set, homil. de quærente bonas marga-
ritas, triâ Exhortatione explau-
dimus.

1. Primum Status Religiosi bene-
ficium; ut loc. cit. S. Bernardus in-
nuat, est: In religione homo vivit purus.

1. Ob paupertate, quæ ab omni pecca-
torum scoria, tanquam aurum in igne,
animam religiosam emaculat. Isaia
c. 48. 10. Ecce excoxi te; sed non quasi
argentum, elegi te in camino paupertati.
S. Joannes Climacus grad. 17.
ait: Paupertas est abdicatio sollicitudi-
nam sæculi, iter ad Deum sine impedi-
mento, expulsio omnis tristitia, funda-
mentum pacis, mandatio vite, quæ facit,
ut Dei mandata exequatur perfecte.

2. Ob castitatem; quæ ab inquina-
tionibus illis, quas S. Jacobus Aposto-
lus in Mundo videbat, & quemvis Im-
maculatum se custodire ab hoc sæculo de-
siderabat c. 1. liberamur; & pennas, in
oratione liberius ad Deum evolandum
assumimus: 1. Corinth. 7. Qui sine
noxa est, sollicitus est qua Dominus sunt,
quomodo placeat Deo, & præbet facultatem
sine impedimento Dominum obse-
crandi, & mundo corde Deum viden-
di, eoque fruendi. S. Cyprianus L.
de ling. Cler. Castitas est puritatis cul-
men, hostis immunditia, Virginitatis ma-
ter, corruptionis exitium, fortitudinis fir-
mitas, probitatis presidium, improbitatis
excidium, prænuba sanctitatis, abolitio
scandalorum, pax virtutum, & debel-
latio bellorum, lorica pudoris, spoliis

probrositatis, portus honestatis, trium-
phatrix dissolutionis.

3. Ob obedientiam; quæ protegit,
roborat, & in puritate conservat, dum
hostes puritatis debellat: Prov. 21. Vir
obediens loquetur victorias. S. Climacus
gr. 4. Obedientia est mori voluntaria,
vita sine sollicitudine, navigatio sine
damno: est iter facere dormiendo, suo
onere alij imposito, & super aliorum
ulnas, ne mergaris, natave.

Contra verò secularis vivit im-
purus.

1. Ob divitiarum studium. 1. Tim.
6. Qui volunt divites fieri, incidunt in
tentationem & in laqueum Diaboli, &
desideria multa nociva & inutilia, quæ
mergunt homines ad interitum. Matth.

19. Amen dico vobis, quia dives difficiliter
intrabit in regnum caelorum, facilius est
camelum transire per foramen acus,
quam divitem intrare in regnum celo-
rum. Sed unde obsecro, tanta salutis
difficultas nascitur? Quia nimirum
magna divitiis, cum vitis est cogna-
tio; cum omnium prope scelerum
sint origo: ut rectè probat D. Chry-
sostomus Hom. 2. in Epist. ad Hebr.
Qui, inquit, in divitiis est, multa sunt,
quæ eum à bene agendo impediunt. Inspi-
ciamus, quid faciat dives: rapit aliena,
astuat cupiditate, libidini laxat fræna,
maleficia cuncta committit. Nonne hæc
ex divitiis vides generari?

2. Ob corporis voluptates, quæ in
mundo grassantur & ubique domi-
nantur; & propter quas innumeri æ-
ternum damnantur. Omne, quod est in
mundo concupiscentia carnis est ait S.
Joannes & Oseas Propheta cap. 4. 1.

Maledictum & mendacium, & furtum, & adulterium inundaverunt (instar diluvii) & sanguis sanguinem tetigit. S. Thomas de immunditia mundi loquens, hos versus allegat: *Mundus non mundus, qui mundos polluit; ergo Qui manet in mundo, quomodo mundus erit?*

S. Augustinus verò tract. 38. in Joann. *Si dilectat te mundus, semper vis esse immundus.* Nec sibi fortissimus etiam, nimium fidat; nam idem S. Doctor in Soliloq. c. 1. *Nihil, ait, esse sentio, quod animum magis ex arce virtutis dejiciat virilem, quam blandimenta faminarum.*

3. Ob libertatem vivendi propriamque voluntatem: qua plurimorum delictorum est scaturigo. Job. c. 11. *Vir vanus, inquit, in superbiam erigitur, & tanquam pullum onagri se liberum natum putat.* S. Bernardus serm. 3. de Resurr. *Quid odit aut punit Deus, præter propriam voluntatem? cesset voluntas propria, & infernus non erit: in quem ergo ignis ille deserviet, nisi in propriam voluntatem.* Hæc ergo viperæ pessima est, venenum inferens, hæc omnis impuritatis origo est, & innumeris est causa damnationis.

II. Alterum beneficium Religiosi Statûs, à S. Bernardo infinuatum est: *Religiosus cadit varius.*

1. Ob custodiam sensuum. *Super custodiam meam stabo & figam gradum super munitionem.* Habac. 2. 1. Et ab hostibus ero securus, clausis munitionis portis. Cassianus L. 2. c. 2. *Sicut certâ aegritudine laborantibus, utile est, ut cibi noxii, ne oculorum quidem*

obtusibus offerantur; ita plurimum conferi ad depellendum animam meretricem, quies & solitudo, sensuumque exacta custodia.

2. Ob custodiam cordis. Psal. 137. *In corde meo abscondi eloquia tua, ne non peccem tibi.* Hujus custodiâ animam vitam spiritualem servamus, & mortem arcemus, secundum illud: *Omni custodiâ serva cor tuum, quia ex ipsa vita procedit.* Prov. 4. 23. S. Gregorius L. 5. in L. 1. Reg. c. 14. *Quis semper cogitamus: Exquirenda sunt nobis bona, ne mala cogitemus.*

3. Ob exempla bona. Psal. 17. *Con sancto sanctus eris, & cum perversi perverteris.* S. Gregorius L. Moral. c. 25. *Qui præceptis non accendimus, saltem exemplis excitemur, atque in appetitu rectitudinis, nil sibi difficile mens nobis æstimet, qua ab aliis perfici perfectè videt.*

E contrario secularis cadit lapsus.

1. Ob negligentem sensuum custodiam. Jeremia c. 9. *Ascendit mori per fenestras nostras, ingressa est domus nostras.* S. Chrysostomus præclare pericula hæc explicat hom. 15. ad Pop. *Cognosce, inquit, quia in medio loquorum transis: processit quispiam in semine vidit inimicum, & ex solo aspectu exarsit: vidit amicum honoratum, vidit: vidit pauperem, contempsit: vidit infestantem, & indignatus est: vidit speciosam mulierem & captus est: & uxor saepe laqueus factus est, saepe filius, saepe amicus, saepe vicini.*

2. Ob negligentem custodiam mentis: ex qua patula, maleque custodita, omnia crimina turmatim ebulliunt.

II.
Cadic
varius.

Hunt. De corde enim exeunt cogitationes mala, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiae, haec sunt, quae coquinaunt hominem: ait Math. 15. 19. aeterna Veritas. Quid est cor mundanum, nisi patens variarum cogitationum belluarum & inordinatarum diversorium? Ecce mundus univrsus, inquit S. Macarius homil. 12. obambulat in terra, & negotiatur; sed nihil cogitat, quod Deo sit gratum: tanquam si essent diversoria & lupanaria, aut loca similia, in quibus multae inordinate & intemperanter committi solent.

2. Ob mala exempla: quae cum ubique occurrunt, velint nolint, coguntur videre saeculares. Qui autem tetigerit peccatum, coquinabitur ab ea, & qui communicaverit superbo, induet superbiam, ait Spiritus sanctus Eccli. 13. Preclivis, enim, ut ait S. Hieronymus Epist. 7. est malorum imitatio, & quorum virtutes assequi nequeas, cito imitari vitia. S. Chrysostomus vero addit. L. de Provid. Si etiam sine exemplis mala homines per se facile inveniunt, quid non facturi existimentur, si plurimum exemplo ad perniciosos actus inducentur? Modicum sane fermentum in massam corrumpit 1. Corinth. 5. S. Basilus praclarè id similitudine declarat, homil. 9. Ut in pestilentibus, inquit, locis sensim attractus aer, latentem corporibus morbum invehit, sic in prava conversatione, maxima à nobis mala hauriuntur, etsi statim incommodum non sentiamus.

III. Tertium Status Religiosi beneficium, à Doctore Mellifluo rela-

tum est: Religiosus resurgit citius & velocius.

1. Ob Sacra Scriptura meditationem. Psal. 118. In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos. S. Bernardus de Confid. ait: Consideratio divinarum humanarumque rerum scientiam conferit, mentem purificat, regit affectus, dirigit actus, corrigit gressus, componit mores, vitam honestat & ordinat.

2. Ob verbi Dei auditionem. Isaia c. 29. Nunquid non verba mea, quasi ignis, & quasi malleus conterens petras? Promisit Deus S. Catharinae Senensi in Dialogis c. 104. Religio tutior est, quia si quis ibi ruat, aptior est ad surgendum, quia cum majori subsidio se reperit: qualia sunt, crebra verbi Divini auditio, Superiorum, tanquam Medicorum, curatio, Domesticorum colloquia pia & exempla. Qui cum sapientibus graditur sapiens erit. Proverb. 33.

3. Ob leviolem ex infirmitate lapsum. Iustus cum ceciderit non collidetur: etenim Dominus supponit manum suam. Psal. 36. S. Basilus Reg. brev. c. 81. Levius peccat Religiosus: cum enim de invidia Dei gratia sollicitus sit, non de industria; sed casu aliquo & praeceps animi sententiam labitur, cauteque.

E contrario saecularis resurgit tardius.

1. Ob ignorantiam voluntatis Dei, & considerationis defectum: dum novissima & aeterna non meditantur. Isaia c. 5. Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habet scientiam & no-

& nobiles ejus interierunt fame, & multitudo siti exaruit. Id spiritualiter hodie quoque patimur, ait S. Hieronymus hic, sustinentes non famem panis, sed audiendi sermones Dei: quia nec respexerunt opus Domini, nec considerant opera manuum ejus, nec habuerunt scientiam ejus, qui locutus est per Prophetas.

2. Ob Verbi Dei raram & infructuosam auditionem. Ezech. 39. Et eris eis quasi cymum musicum, quod suavi dulcique sono cavatur; audiunt verba tua, sed non faciunt ea. Causam assignat Christus Dominus Luca c. 5. Quod autem in spinas cecidit: hi sunt qui audierunt, & à sollicitudinibus, & divitiis & voluptatibus vite suffocantur. In quæ verba S. Gregorius homil. 15. in Evangel. ait: Sollicitudines, divitiæ, & voluptates suffocant Verbum, quia importunis cogitationibus guttur mentis strangulant; & dum bonum desiderium ad eas transire non sinunt, quasi aditum status vitalis negant.

3. Ob graviorem ex malitia lapsum. Malach. c. 3. 14. Dixistis: Vanus est, qui servit Deo: & quod emolumentum, quia custodivimus præcepta ejus & quia ambulavimus tristes coram Domino exercituum? ergo nunc beatos dicimus arrogantes? siquidem edificati sunt facientes impietatem, & tentaverunt Deum & salvi facti sunt. S. Basilius reg. brev. c. 81. Qui verò de vulgo est, & in utramque partem nihil pensi habet, si cum nullam neque sui, neque Dei rationem habeat, neque quicquam omnino referre existimet, peccet, an recte agat, gravissimis duobus malis laborat; videlicet, quòd aut Deum contempnit aut

tollit penitus. Non est timor Dei ante oculos eorum. Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt. Psal. 35. & 52.

IV. Quartum beneficium Statu Religiosi incedit cautius.

1. Ob peccatorum præteritorum recordationem. Psal. 17. Et ero immaculatus cum Deo, & obsecro me ab iniquitate mea. S. Chrysostomus de compunct. Oportet recordari præterita delicta, ut intuentes, quam ingentem molem debiti nobis remisit Deus, & complius eum diligere possimus, & pudorem concipere, atque ex his corde compungi.

2. Ob periculorum præsentium considerationem. Proverb. 1. Frangit jacitur rete ante oculos pennatorum, Religiosi quotidianis, usque profundis meditationibus perpendunt & raminant hujus vite pericula, quæ enumerat S. Bernardus serm. de leg. iten. & stip. Nusquam est securitas, nec in celo, nec in paradiso, nec in mundo; non de celo Angelus, de paradiso Adam, in schola Christi, Judas excidit. Non loca homines, sed homines locum sanctificant. Atque ita fit, quod ait S. Theodorus Studita: Ut piis implexi cogitanti distenti, hostiles laqueos evadant. Sermone 42.

3. Ob præmiorum futurorum retributionem. Psal. 118. Inclina cor meum ad faciendas justificationes tuas æternas, propter retributionem. S. Bernardus de tripl. Ind. Ad portum translationis, in qua solent manere carnis desideria, tanquam in domestica familia, statuatur ostiarius, qui vocatus recordatio cælestis patriæ: hic enim p[ro]p[ri]et[ati]o

peccatis desiderium, quasi cuneus cuneum expellere, & ipsum, qui ait, ego stante opere & pulso, sine cunctatione recipere.

Contra verò secularis incedit inconsideratius.

1. Ob oblivionem præteritorum peccatorum. Jerem. 8. Nemo est, qui agit penitentiam super peccato suo, dicens, quid feci? omnes conversi sunt ad cursum suum, quasi equus impetu vadens ad prælium. S. Chryostomus de compunct. Consuetudine contemnendis, dum de præteritis nullus dolor est, facilius super venientibus malis locum damus, quasi ex anima omnis stimulus auferretur: Quis tam de præcipitiis revocabit?

2. Ob præsentium periculorum neglectum. Rident mundani pericula, nec timeant, sed amant: Quis, autem, amat periculum peribit in illo. Eccli. 1. S. Gregorius Nyssenus de Virg. c. 4. Qui Sodomam habitavit, igneos imbres frangere non poterit, neque ab Ægyptiorum servitute, se quisquam vindicabit, nisi Ægyptum deserat.

3. Ob Dei præsentis oblivionem. Psal. 9. Exacerbavit Dominum peccatorum est Deus in conspectu ejus, inquinata sunt via illius in omni tempore. S. Ephrem tom 2. c. 10. Nihil pejus graviusque, quam Dei oblivionem capere.

In continua Dei recordatione, turpes anima passione recedunt instar maleficorum, Prætere accedente. Ubi verò Dei memoria adest; ibi tenebra cum favore dominantur, omnisque res improba exercetur.

Quare, Charissimi, cum omnipotens, Dei miserentis manus, nos ex Ægyptiacâ mundi servitute eduxerit; & in statu Religioso collocarit, ubi homo ex sensu D. Bernardi, & experientia teste, Vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius. Est, quòd summas benignissimo Numini grates referamus: tot tantaque nobis exhibita beneficia in hoc statu felici, agnoscamus; Benefactorem laudemus & glorificemus, & reipsa gratos nos exhibeamus, non solum purius vivere, rarius cadere, velocius surgere & cautius incedere conando; verum etiam omnes status nostri Regulas, in animi grati signum, accuratione quàm maximâ observare satagendo. Felix ait S. Bernardus, qui ad singula dona gratia, redit ad eum, in quo est plenitudo omnium gratiarum, cui dum nos pro acceptis, non ingratos exhibemus, locum in nobis facimus gratia, ut majora adhuc accipere mereamur.

Pppp

EXHOR.

EXHORTATIO II.

DE ALIIS TRIBUS BENEFICIIS,

In Statu Religioso nobis à Deo exhibitis,

Religiosus quiescit securius, irroratur frequentius, purgatur citius.

Tanquam motivis gratitudinis, æstimationis, & observantia Regularis.

T H E M A.

Grati estote. Ad Coloss. 3.

*F*luminaria, ad locum unde exeunt, revertuntur, ut iterum fluant. Eccles. 3. Fluminaria gratiarum, ad fontem, unde manarunt, revertantur oportet, per animi grati memoriam & testificationem. Qui enim gratiam acceptam non agnoscit, & de ea gratias non agit, alterius gratia susceptione se indignum reddit. Unde S. Augustinus, *Quod Deus dederat gratis, tulit ingratis, non est dignus dandis, qui non agit gratias de datis.* Sane noster Pater Didacus Martinez, Regni Peruvani Apostolus, ab incolis nuncupatus, quotidie, quadringentis vicibus, interdum sexcentis, quas globalis rosarii numerabat, hac verba proferebat; *gratia Deo; vel Deo gra-*

tias: idemque aliis faciendam suadebat, asserens, non esse orationem brevior, oculisque divinis acceptior. Lancic. opusc. II. c. 10. n. 104. Gratia igitur referenda, tum ob alia beneficia, tum ob grande beneficium vocationis ad statum religiosum, atque ut magis gratum animum demonstramus, tum affectibus, tum verbis, tum operibus, ac præcipue regulari observantia; præter quaterna beneficia priore exhortatione explicata, nunc terna alia adjungemus: scilicet Religiosus *Quiescit securius, irroratur frequentius, purgatur citius*, quibus contraria, secularibus accidunt.

I. Quintum ordine beneficium statui Religioso annexum, recensente Doctore Mellifluo, est: *Quiescit securius*.
1. Ob gustum virtutum; quibus Reli-

Religiosus, à curis secularibus liber, & sub paternâ Superiorum providentiâ ac directione quiescens, unice studet. Opus autem justitiæ, ut ait Isaias c. 32. pax & cultus justitiæ silentium & securitas usque in sempiternum. Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiducia, & requie opulenta. S. Chrysostomus hom. 63. ad Pop. Licet virtus in ejus exercitatione aliquâ laboris habeat, multa tamen conscientiam implet delectatione, & tantam intersecus exhibet voluptatem, ut nullo sermone exprimi possit.

2. Ob dona Spiritûs sancti: quæ pacem, tranquillitatem & gaudium anime afferunt. Isaiâ c. 61. *Gaudens gaudebo in Domino, quia induit me vestimentis salutis; & indumento justitiæ circumdedit me, quasi sponsam decoratus coronâ, & quasi sponsam ornatam monilibus suis.* S. Macharius in quadam homilia, testatur Religiosos, Dei servos, tanto Spiritûs S. gaudio interdum perfundi, tantæque dulcedine, suavitate, ac consolatione repleti, ac si in regio convivio magnificentissimo accumberent; aliâs non secus, ac sponsam in divinis amplexibus, cœlesti voluptate liquecere; aliâs ut Angelos corporis expertes, tantam levitatem & simplicitatem acquirere, tanquam si corpore carerent. Aliâs, Spiritûs sancti dono, quod intellectus dicitur, & Sapientiâ, eorum mentes ita inclarescere, ut momento temporis, ea doceantur, quæ nullius oratio valeat explicare.

3. Ob solatia interna: quibus in Religionis horto irrigamur, & tan-

quam manna, in deserto Ordinis reficimur: secundum Isaiâ c. 51. *vaticinium: Pone desertum ejus quasi delicias, & solitudinem quasi hortum Domini; gaudium & letitia invenietur in ea, gratiarum altio & vox laudis.* Et Psal. 117. *Vox exultationis & salutis in tabernaculis justorum:* unde fatetur S. Augustinus L. 9. Confess. c. 1. *Quam suave mihi subito factum est, carere suavitatibus nugarum: & quas dimittere metus fuerat; jam dimittere gaudium erat: eiciebat enim ea à me tu vera & summa suavitatis: & intrabas pro eis, omni voluptate dulcior; sed non carni & sanguini.* Hic ergo est lectus ille floridus, in quo dulciter quiescimus: teste S. Bernardo serm. 46. in Cant. In Ecclesia, lectum in quo quiescitur claustra existimo esse & monasteria, in quibus quiescere vivitur à curis sæculi & sollicitudinibus vita.

E contrario secularis vivit perturbatius.

1. Ob vermem conscientia; diu notuque instar spectri territantem, instar inimici insultantem & mitantem; instar vermum corrodentem, nullamque requiem permittentem. Docet id Sapientissimus Regum Salomon Sap. c. 1. *Cum sit timida nequitia, dat testimonium damnationis, semper enim praesumit perturbata conscientia.* Ac proinde rectè dixit S. Gregorius in Psal. 45. *Inter omnes tribulationes humanae anime, nulla est major, quam conscientia delictorum.*

2. Ob vitiorum tyrannidem. Joan. 8. *Qui facit peccatum, servus est peccati.* S. Chrysost. in 2. ad Corinth. hom. 9.

Pppp 2 *Barbarum*

Barbarum est peccatū, tyrannidem exer-
cens in animam semel captam. Et S. Au-
gustinus L. 8. de civ. Dei c. 3. *Malus ser-
vus est, non unius hominis, sed tot domi-
norum, quot visitorum.*

3. Ob Demorum vexationem. 1.
Joan. 3. *Qui peccatum facit, ex Diabo-
lo est; quoniam ab initio Diabolus pec-
cat.* Tertollianus de lu. *Peccator tra-
ditur Diabolo, quasi carnis in pœnum;*
ut Saul. S. Augustinus L. 8. conf. c. 5.
*Velle meum tenebat inimicus; & inde
mibi catenâ fecerat, & constrinxerat me.*

II.
Iroratur
frequentius.

II. Sextum Religionis beneficium,
ex mente Doctoris Mellifui est: *Iro-
ratur Religiosus frequentius.*

1. Ob bonam dispositionem: cum
enim Religiosi, omnia amore Dei re-
linquant, & ad Deum quàm proximè
accedant, ad ejus similitudinem aspi-
rantes, & gratiæ ejus cooperari sara-
gentes, Deus erga illos se liberalio-
rem, quàm erga mundanos exhibet,
eisdemque rore Divinarum illustra-
tionum, inspirationum, consolatio-
num, & auxiliorum gratiæ perfundit.
*Deus enim, ut docet S. Dionysius L. 1.
de div. nom. §. 1. Radium illum super-
substantialem, sibi perseveranter instum,
cuiuslibet rei, congruis illuminationibus,
elementer attemperat: nec non, quan-
tum fas est, ad contemplationem, ac com-
munionem, similitudinemq; sanctas men-
tes trahit, quæ ad ipsum, quo ad possunt,
communiuntur. Dilata ergo os tuum, &
implebo illud. Psal. 82.*

2. Ob custodiâ Divinæ gratiæ. Matth.
13. *Qui habet dabitur ei & abundabit,
qui autem non habet, & quod habuit aufe-
retur ab illo.* S. Hieronymus Epist.

127. ad Fabiol. ait: *Timor virtutū
stos est, unde cum Propheta dixisset, Do-
minus regit me & nihil mihi deerit, in
loco pascuæ, ibi me collocavit; juncti ti-
motē, qui custos est virtutum: virgata
& baculus tuus, ipsa me consolata sunt.*
Unde B. Agidius, ut refert Surius, de
Wadingus L. 2. Annual. Ann. 1262. n. 34,
dicebat: *Malle ego gratiam unam in
Monasterio, quàm decem in saculo: quæ
enim in Monasterio obtinetur gratia, &
crefcit facile & benè custoditur.*

Ob familiaritatem cum Deo, in vo-
catione, meditatione & contempla-
tione. *Latificabo eos in domo gratiæ
meæ.* S. Bernardus ferm. 18. in Cant.
*Orando, inquit, bibitur vinum latificans
cor hominis, vinum spiritus, quod in-
briat; & carnalium voluptatum in-
ducit oblivionem.* Religio autem est do-
mus orationis; in quâ Deus latitans
animabus puris infundit suâ luce illa-
bitur, sanctitatis suæ radiis illustrat, &
consolatione spirituali delectat, dum
modò cum Angelis, modò cum San-
ctis, modò cum horum Regina, modò
cum suprema Dei Majestate familiari
conversatione.

E contrario secularis irroratur ri-
rius.

1. Ob terrena solatia. Job. 22. *Sa-
pientia ubi invenitur! nescit homo pre-
tium ejus, nec invenitur in terra ju-
veter viventium.* S. Bernardus Epist. 2.
*Quomodo ignis & aqua simul esse non
possunt; sic carnales & spirituales deli-
cia se in eodem non patiuntur.*

2. Ob neglectum Divinæ gratiæ.
Hebr. 6. *Terra enim sape super se ve-
nientem bibens imbrem, & generans
herbam*

herbam opportunam illis, à quibus colitur, accipit benedictionem à Deo: profertur autem spinas & tribulos, reprobos & maledictionis proxima, cujus consummatio in combustionem. Neglectus vero ille, unde oritur in mundanis, nisi ex regno vitiorum & scelerum in mundo dominantium, & regnum gratiæ evertentium? *O misera servitus, exclamatur ingemiscens Augustinus L. 1. delib. arbit. c. 11. Cum cupiditatum regnum tyrannicè servat, & variis, contrariisque tempestatibus, totum hominis animum, vitamque perturbet! Quaquaversum potest illum coarctare avaritia, dissipare luxuria, inflare superbia, corrumpere invidia, desidia sepelire &c. Et quid hæc aliud agant, quàm gratiæ regnum impugnare & evertere? & quis mundanorum ab his tempestatibus liber evadit?*

3. Ob infrequentiam orationis: tum quod vel innumeris curis & negotiis distentus rariùs orationi se totum dedit; tum, quod etiam si orationi vacet, innumeris sollicitudinibus, tanquam importunis interpellatoribus, mens avocetur & perturbetur. *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est à me. Matth. 15.* Et qui cor ejusmodi, non collectum, sed dissipatum, Divinæ consolationis rorem excipiet? *S. Chryostomus serm. 1. de orand. Deum: Quisquis non orat Deum, non movetur est, expertusque sana mentis, & simpliciter impossibile est absque precationis prefatio, cum virtute degisse. Cum video non amantem orandi studium; nec tamen rei servidâ curâ teneri: continuo mihi palam est, eum nihil egregiæ dotis*

in anima possidere. Adeoque nec dignum esse, qui manna cælestium consolationum degulset, aut rore spirituales dulcedinis perfundatur.

III. Septimum Religiosæ vitæ beneficium, à S. Bernardo insinuatum est: Religiosus purgatur citius: scilicet à peccatis venialibus, sine quibus hæc vita mortalis non ducitur, etiam à Religiosis: tum etiam ab eorum pœnis, tam in hac vita, quàm in flammis purgantibus persolvendis: purgatur autem citius Religiosus, cæteris paribus, quàm secularis.

1. Ob sanctas admonitiones, quibus à Superioribus corripitur & citius corrigitur. *Eccles. 12. Verba sapientum sicut stimuli & quasi clavi in altum infixi, quæ per Magistrorum consilium data sunt. S. Climacus gradu 4. Quæ increpationem suscipit, iste suorum delictorum veniam & remissionem potitur.*

2. Ob Divinas inspirationes. *Osee 2. 14. Ecce ego lactabo eam, & ducam eam in solitudinem, & loquar ad cor ejus. S. Augustinus serm. 13. de verb. Apost. Tunc bene agis, si à bono agaris spiritu: spiritus enim Dei, qui te agit, adjutor est agentibus: nemo agitur, si ab illo non agatur: spiritus enim adjuvat infirmitatem nostram.*

3. Ob usum Sacramentorum crebriorem; Pœnitentiæ nimirum & Eucharistiæ. *Isai. c. 12. Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Aquas remissionis, ad diluendas culpas, ut exponit S. Bern. serm. 1. de nativ. Dom. Et idem in serm. de cœna Domini. Duo operatur Sacramentum Eucharistiæ in nobis, ut videlicet sensum minuat*

III.
Purgatur
citius.

Pppp 3 in

in minimis, & in gravioribus peccatis quit, errat. S. Gregorius L. 10. Moral. tollat omnino confensum. Hic accedit quod Religiosus plura opera satisfactionis, mortificationis & penitentiae praestet, quam saecularis: & post mortem pluribus Fratrum suorum precibus atque operibus satisfactoriis adjuvetur.

E contrario saecularis purgatur difficilius.

1. Ob rariorem Sacramentorum usum. Joan. 6. *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, non habebitis vitam in vobis.* S. Chrysostomus in 1. Corinth. Homil. 24. *Frigida ad Eucharistiam accessio periculosa est: ita nulla mystica huius coena participatio pestis est & interitus: ipsa namque mensa, anima nostra vis est, nervi mentis, fiducia vinculum, spes salus, lux & vita nostra.*

2. Ob rariores divinas inspirationes: quibus, saecularis vel ob alia negotia & curas, vel ob peccata, animum praeparat, vel locum non praebet. Sap. 3. *In malevolam animam non introibit sapientia, Spiritus sanctus disciplina, effugiet scilicet, & auferet se a cogitationibus, quae sunt sine intellectu.* S. Bernardus serm. 54. in Cant. ait. *Superbia inventa est in me, & Dominus declinavit in ira a servo suo; hinc ista sterilitas anima mea, & devotionis inopia quam patior. Non compungor ad lacrymas, quia non sapit Psalmus; non legere libet; non orare delectas; ubi mentis serenitas, gaudium & pax in Spiritu sancto?*

3. Ob rejectas admonitiones. Proverb. 1. *Via vitae custodienti disciplinam: qui autem increpationes relin-*

quit, errat. S. Gregorius L. 10. Moral. c. 3. *Ut recti correptionis vocem ministerium eharitatis aestimant; sic peccati contumeliam diversionis putant: isti se potius ad obediendum sternunt; isti ad insaniam defensionis eriguntur. Illi correptionis adjutorium, vite patrociniis deputant: isti, cum se impeti redargutione conspiciunt, gladium percussurum credunt.*

Quare, dilectissimi, cum etiam terra haec beneficia in nos contulerit larga miserentis Dei manus; quod scilicet in Societate quiescamus securus, introremur frequentius, purgemur citius; quae sane maxima dona sunt, immensis liberalissimè collata, facile cernitis, quas laudes, quas gratiarum actiones, propter illa Deo, reddere debemus: & simul quanti beneficium vocationis nostrae aestimandum, in quo tantis bonis fruimur. Nec solum beneficia haec agnoscenda sunt, & gratias referenda; sed & pro viribus compensanda sunt: nam ut S. Ambrosius ait, L. 6. Hexam. c. 4. *Vel ipsi bestiiis ista est natura, ut grates referant, & caetera sollicitas custodias pro Dominorum salute praetendant.* Quae verò ratione beneficia tanta melius liberalitèque compensabimus, nisi vitam vocationis nostrae conformem ducendo, & Regulas, nobis porrectas, ad amissum observando: quod si praestiterimus, ingentem animi pacem, tranquillitatemque obtinebimus, caelestibus deliciis ac solatiis crebrò irrorabimur, citiusque & in hac vita & in igne purgante, ab omnibus inquinamentis nostris emundabimur.

EXHOR.

EXHORTATIO III.

DE DUOBUS ULTIMIS BENEFICIIS IN STATU RELIGIOSO NOBIS COLLATIS,

Religiosus moritur confidentius, remuneratur copiosius.

Tanquam efficacibus motivis, gratitudinis, æstimationis, & observantiæ Regularis.

T H E M A.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo. Psal. 110. 1.

Ant. Chryso-
stomus in prædi-
cta Psalms ver-
ba scribens :
Confessionem, in-
quit, hic mihi
videtur (Pro-
pheta Regius)

dicere gratiarum actionem. Laudabo,
ait, gratias agam : totam enim vitam
in hoc consumpsit, ab hoc exorditur, &
in hoc desinit. Et Deus nihil aquè atque
hoc postulat. Hoc est sacrificium, hoc ob-
latio, hoc est pii & grati animi signum,
hoc vulnus inferi diabolo. Prophetam
imitari decet nos Religiosos, qui tam
excellentibus, præ mundanis, à Deo
beneficiis cumulati sumus : quod si
negligamus, sanè ipsis brutis animan-
tibus deteriores sumus. Draco juve-
nem, à quo educatus fuerat, à latroni-
bus defendit Patris in Achaia. Ut

refert Ælianus L. 13. Leo servum An-
drodum, qui sibi spinam extraxerat,
diu Romæ aluit, & eidem in theatro
non nocuit, sed blanditus est, ut nar-
rat Gellius L. 5. c. 14. Aquila à ser-
pente implicata, à messore liberata, ei
poculum venenatum è manibus ex-
cussit. Causs. Pol. 6. 22. Alia aquila
Virgini altriciduz, aves alióque ve-
natus ingessit, & in mortuæ rogam se
injecit ibid. Ciconia, Heraclæi femi-
næ, quæ illi vulnus obligaverat, præ-
stantem lapidem in sinum demisit,
ibid. 40. S. Macarius Alexandrinus
visum reddiderat duabus parvis lieni-
nibus cæcis, earum mater attulit al-
tero die viro sancto pellem ovis, ut nar-
rat Palladius in histor. Lausiac. c. 20.
scædum igitur est Religiosos à bestiis
superari, & ingratos sese pro majori-
bus, præstantioribusque beneficiis,
Deo exhibere. Quare gemina benefi-
cia

ficia Statûs Religiosi, à S. Bernardo ultimo loco recentita, sed longè maxima consideremus: scilicet Religiosus moritur confidentius, & premiatur copiosius, ut nos gratos & ætimatione tantorum beneficiorum, & Regularum observantiâ exhibeamus.

VIII
Moritur
confiden-
tius.

I. Octavum beneficium, à liberalitate divina Religiosis probis præstari solitum est: *Moris confidentius*. Obcunt enim diem suum, spe & fiducia pleni.

1. Ob bona opera facta. Quid est vita omnis Religiosorum, nisi catena bonorum operum? percurrere diem ab ortu solis ad occasum, & nil nisi orationem, meditationem, studia, laboresque pro Deo & animarum salute susceptos reperies; quibus peractis, tandem, post mortem tanquam navis pretiosis onusta mercibus cœlestis patriæ portum feliciter ingreditur. Rectè enim Job c. 5. 26. de talibus ait: *Ingradies in abundantia sepulchrum; sicut infertur acervus tritici in tempore suo*. Cui consentit S. Hieronymus Epist. 34. *Felix, inquit, & omni dignus beatitudine, quem senectus Christo occupat servientem: quem extrema dies invenit, Christo militantem Salvatori: qui non confundetur, cum loquetur inimicis suis in porta; cui in introitu paradisi dicitur: recepisti mala in vitæ tua: nunc autem hic latere.*

2. Ob mala opera omissa. *Timentis Dominum bene eris in extremis, & in die defunctiõis suæ benedicetur*. Eccli. c. 1. In illa enim hora, bene illi erit, quia sæculum fugit, quia scelera graviora declinavit, aut si quæ in sæculo

admisit, totius vitæ homogenei expiavit. Bene illi erit: quia negotiorum suarum rationibus non implicatur, quia mundi aut diaboli retibus non constringitur, nec carnalibus concupiscentiis detinetur. Ac proinde securè & confidenter diem suum obit, S. Bernardus ad mil. templ. c. 1. *O vita, exclamat, secura ubi pura conscientia! O inquam vita secura, ubi absque formidine mors expectatur, imò & exoptatur cum dulcedine, & excipitur cum devotione!*

3. Ob auxilia Fratrum. Quanto enim est solatio, Viro Religioso, in corona Fratrum, amicorum Dei & filiorum dilectissimorum, fidei magnæ & fiduciæ orantium, Dei opem implorantium ac consolantium, vitam suam claudere? certè ex historiis fide dignis constat, Dæmones cateroquin calcaneo vel maxime insidiantes, Fratribus piè orantibus, infirmorum lectulo appropinquare non audent. Proverb. 18. *Frater, qui adjuvat in fratre, quasi civitas firma: Quæ à pluribus melius contra hostes defenditur, quàm ab uno: ut rectè notat S. Leo serm. de jejun. sept. mens. Ecclesiasticus miles, ait, etiam si specialibus preliis possit fortiter facere: tutius tamen dimicabit, ubi non suis tantum viribus certamen ineas: minore enim discrimine multi configunt cum hoste, quàm singuli: nec tam facile patet vulnus locus, quem oppositio scuto fidei, non sua tantum, sed etiam aliorum fortitudo defendit, ut ubi una omnium est causa, sit una victoria.*

Contrà sæcularis juxta mundi leges

in peccatis vivens, moritur desperatius.
 1. Ob peccata commissa: quæ eum
 in hora mortis ceu hostes capitales, tan-
 quam leones & tigrides, circumdant,
 acceritant: & interore atque angustia
 replent. Ut expertus est impius Rex
 Antiochus, qui dicebat: In quantam
 tribulationem deveni! & in quos fluctus
 tristitia in qua nunc sum; qui iucundus e-
 rat & dilectus in potestate mea; nunc verd
 remissor malorum, quæ feci in Jerusalem;
 cogitavi ergo quia propterea invenerunt me
 mala, & ecce perego tristiti à magnâ in terra
 aliena. 1. Mach. 6. 12. Quare rectè mo-
 net S. Gregorius hom. 39. in Evango.
 Cogitandum nobis, quantum erit terribilis
 hora nostra resolutionis; qui pavor mentis;
 quanta tunc malorum memoria: que oblivio
 transiitæ felicitatis: tunc maligni spiritus,
 egredientis animâ, sua opera requirunt;
 tunc mala, quæ sua ferunt, replicant; ut so-
 ciam ad tormenta trahant.

2. Ob bona omissa. Quoties enim,
 peccata & sacra intermisit? Quoties je-
 junia statuta violavit? Quoties eleemosy-
 nas egentibus denegavit? Quoties in
 convivio & luxum fastumque im-
 pendit, quo esurientes pascere, infirmos
 refocillare, nudos amicare valuisset. Sed
 nunc instante abitis, obitusque horâ:
 Mane, Thecel, Phare, numeravit Deus reg-
 num tuum, & complevit illud: appensus es
 in scelerâ, & inventus es minus habens.
 Dan. 5. O quo dolore tot meritorum
 occasiones & quasi aurifodinas, à se ne-
 glectas fuisse deplorabit! nec sese do-
 missis operibus bonis, purgare poterit?
 Nam ut ait S. Chrysostomus hom. 10.
 in Epist. ad Ephes. Nihil boni facere, hoc
 est mala facere. Dicat enim velim, si famu-

lum haberes, qui non furaretur, non convi-
 tiaretur, nec quicquam mali faceret; sederet
 tamen tota die otiosus, non flagellares illum.

3. Ob Judicis metum. Et quis non
 timeat Deum omnipotentem, justum
 & terribilem in consiliis super filios ho-
 minum? Quis non timeat Judicem;
 quem sæpius gravissimè offendit; nec
 placavit? Quis non trepider ad conspe-
 ctum illius, qui omnes machinationes
 malignas plene cognoscit, & nihil im-
 punitum relinquit? Quis impiorum,
 non reformidet ac tremat ad intuitum
 illius, coram quo etiam columnæ cæli
 contremiscunt? Et sanè: si justus vix sal-
 vabitur; impius & peccator, ubi parebunt?
 1. Petri 4. Rectè S. Hieronymus in E-
 pist. ad Titum: Sicut impietas magni Dei
 reformidat adventum; ita securâ de opere
 suo pietas illum prestolatur.

II. Nontum denique beneficium, &
 reliquorum coronis, ac bravium, Religi-
 oisæ vitæ à Deo promissum, est: Remu-
 neratur copiosius?

1. Ob vota religiosa. Quanta enim
 præmia Salvator noster Religiosis ore
 suo sacrosancto promittere dignatus
 est, omnia relinquentibus? Et quibus-
 nam aliis similia spondit? Matth. 19.
 Omnis, qui reliquerit domum vel fratres aut
 sorores, aut Patrem, aut Matrem, aut
 uxorem, aut Filios, aut agros propter nomen
 meum, centuplum accipiet, & vitam æter-
 nam possidebit. In quæ verba S. Bernardus
 serm. Ecce nos reliquimus. Hæc, ait,
 sunt verba, quæ contemptum mundi in u-
 niverso mundo; & voluntariam paupertas-
 tem hominibus persuasere. Hæc sunt, quæ
 Monachis claustra replent; deserta anachor-
 retis: hæc, inquam, sunt verba quæ Regi pro-

IX.
Remunera-
tur co-
piously.

Qqqq tum

tum spoliant, & optima quaque ejus vasa diripiunt. Illic sermo virus & efficax, convertens animas felici emulacione sanctitatis, & veritatis promissione fideli.

2. Ob victoriam illustrem de debellato mundo, carne, & Diabolo. Qui vicerit, dabo ei edere de ligno vite. Qui vicerit, dabo ei calculum candidum, scilicet aeternae beatitudinis: Qui vicerit; faciat illum columnam in templo Dei mei: ait S. Joannes in Apocalypsi. Hæc sunt præmia & coronæ Religiosorum generosè certantium, victoriamque de hostibus suis reportantium; & cum Apostolo gloriantium: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi; de reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus: in illa die justus Judex, non solum autem mihi; sed & iis, qui diligunt adventum ejus. 2. Tim. 4. Augustinus L. 2. Conf. c. 13. Posthac dedit mihi Deus gratiam promerendi bona vite aeterna quam in tribus maxime partibus arbitror: in odio præteritorum malorum; in contemptu presentium bonorum; in desiderio futurorum.

3. Ob imitationem Christi. Qui sequitur me non ambulat in tenebris; sed habebit lumen vite. Joan. 8. Et Matth. 19. Vos qui reliquistis omnia & secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in Sede Majestatis sue, sedebitis & vos super sedes duodecim, judicantes duodecim tribus Israël. S. Gregorius L. 26. Moral. c. 20. Qui præcepta legis perfectione virtutum transcendunt; hi in extremo judicio non judicantur, quia cum Authore suo etiam judices veniunt: relinquentes quippe omnia, pius promptè devotione executi sunt, quam juberi generaliter audierunt.

Contrà, secularis, mundi principium se conformans, & in sceleribus vicium finiens torquetur copiosius.

1. Ob agnitam & non servatam viam justitiæ. Lucæ 12. Servus qui agnoscit voluntatem Domini sui & non fecit secundum voluntatem ejus, vapulabit multis. Venerabilis Beda in c. 12. Lucæ. Majori gratiâ donatos, si deliquerint, major vindicta sequetur.

2. Ob neglecta Dei dona. Matth. 23. Vae tibi Corozain, vae tibi Bethsaida; quia si in Tyro & Sidone facta essent virtutes, quæ facta sunt in vobis, olim in cilicio & cinere poenitentiam egissent. Audient enim Judicis exprobrationem: Serpe nequius, quare non dedisti ad mensam pecuniam & talenta tibi tradita ad negotiandum? auferre ab isto namque. Habenti enim dabitur, & non habenti, etiam quod habet, auferetur ab eo, & in utrumque servum projecti in tenebras exteriores, illic erit fletus & stridentium. Matth. 25. Cur autem horredum illud vix, prædictis civitatibus intentat benignissimus Salvator? Rationem reddit S. Hieronymus ibidem: Illic ideo est, quia Tyros & Sidon naturalem tantum legem calcaverunt; ista vero civitates, post transgressionem naturalis legis & scriptæ, etiam signa, quæ apud eos facta sunt, parvi duxerunt.

3. Ob Diaboli imitationem. Matth. 25. Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & Angelis ejus. Qui enim facit peccatum ex Diabolo est. 1. Joan. 3. 8. Sicut qui facit justitiam, justus est, & ex Deo natus; ita et adverso, qui facit peccatum, inquitur est, & natus ex Diabolo, quia ejus actiones & suggestiones sequitur. Efferat Diabolo.

Diabolo, est imitari Diabolum, ait S. Augustinus. Cum ergo peccator, in mundo degens Diabolum imitetur, ejus opera patrando: *Quoniam Diabolus ab iniuria peccat. l. c.* est quasi de ejus regno, prolapia & familias: eumque sequitur ac imitatur ceu filius Patrem. Quid igitur miri, si cum eodem dirius abundantiusque in carcere infernali torqueatur?

Quæ cum ita sint, ut ex divinis literis, sanctorumque Patrum voluminibus comprobavimus, Charissimi, si quem vestrum Dæmonis astutia tentaverit, & facili voluptates oculis mentis objecerit; beneficia ista sanè maxima perpendite, & omnes mundi illecebras, ut fluxas, ut vanas, ut puerorum crepundias deridebitis. Si quis vestrum, quod absit, in vocatione sua religiosa vacillaverit, aut retrò respicere cœperit; dicta beneficia seriò meditetur; & damna ac pericula iis contraria consideret, & fluctuantem animum instar fœni continebunt, ne cespitet; instar fulcri fir-

mabunt, ne corruat. Deinde agnoscite quanta sint ista munera, quæ in vos benignitas divina contulit; quanta damna, quantaque discrimina, à quibus vos misericordia Dei infinita liberavit; & gratias, quas potestis, maximas reddite; magno perfectionis desiderio. ingenti vocationis amore atque æstimatione, exactaque Regularum observatione, tantos Dei favores compensare studete. Quæ si præstiteritis; non solum meritis *mini confidentis*, sed & *remunerabimini copiosius*; ea enim beatitudinis æternæ præmia, ea cœlestis Paradisi gaudia, ea Sanctorum oblectamenta referetis; quæ in hoc mundo nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis descenderunt. Quod nobis omnibus largiatur Deus Pater, & Filius & Spiritus Sanctus.

Amen.

F I N I S.

Primæ Partis.

